

РЕШЕНИЕ

№ 3326

гр. София, 21.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-A СЪСТАВ, в публично заседание на седемнадесети октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Стела Кацарова

Членове: Галина Ташева
Виктория М. Станиславова

при участието на секретаря Цветелина П. Добрева Кочовски
като разгледа докладваното от Галина Ташева Въззивно гражданско дело № 20211100506755 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

С Решение № 64529 от 11.03.2021 г., постановено по гр. д. № 45942 /2019 г., по описа на СРС, III ГО, 144 състав, ЗАД „Б.В.И.Г.“, ЕИК *****, със седалище гр.София и адрес на управление: пл. *****, представлявано от ИД чрез юрисконсулт е ОСЪДЕНО да заплати В. И. А., ЕГН *****, с адрес: гр.София, ж.к. „****“, бл. ***** чрез адв. Г. на основание чл. 405, ал. 1 ГПК сумата от 14 131.60 лева, като обезщетение за ремонт на вреди по лек автомобил „БМВ 750“ И с рама № WBANL8104DN76521 с рег. № ***** с имуществена застраховка „Каско стандарт“ при ответното застрахователно дружество по полица с № ***** и със срок на покритие от 19.10.2017 г. до 19.10.2018 г. от случило се на 10.01.2018г. около 12.10 часа в гр.София, ж.к. „Надежда“ на кръстовището пред бл.113 ПТП между застрахования при ответника автомобил „БМВ 750“ И и лек автомобил „Пежо 206 с рег. № ***** ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба - 06.08.2019г. до окончателното изплащане на сумата като е ОТХВЪРЛЕН иска за горницата до пълния размер от 15 000 лева като частичен иск от 22 444.85 лева и на основание чл. 86 от ЗЗД ЗАД „Б.В.И.Г.“, ЕИК ***** е ОСЪДЕНО да заплати В. И. А., ЕГН *****, с адрес в гр.София, ж.к. „****“, бл. ***** чрез адв. Г. сумата от 2 245.36 лева - обезщетение за забава върху главницата от 14 131.60 лева за периода от 12.01.2018 г. до 06.08.2019 г. като е ОТХВЪРЛЕН иска за горницата до 2 379.17 лева като частичен от 3489.44 лева.

С решението ЗАД „Б.В.И.Г.“ е осъдено да заплати на В. И. А., ЕГН ***** на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК съдебно – деловодни разноски в размер на 1998.30 лева, а на основание чл.78, ал. 3 от ГПК, В. И. А. е осъдена да заплати на ЗАД „Б.В.И.Г.“ сумата от 38

лева - съдебно-деловодни разноси.

Първоинстанционното решение е постановено при участието на трето лице - помагач на ЗАД „Б.В.И.Г.“ – „Д.Б.Ж.И З. АД, ЕИК *****, със седалище гр.София и адрес на управление бул. „*****

Срещу постановеното съдебно решение е депозирана въззивна жалба от ЗАД „Б.В.И.Г.“, в частта, с която дружеството е осъдено да заплати на ищцата В. И. А. обезщетение за имуществени вреди над 10 994,64 лева до пълния присъден размер от 14 131,60 лева, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба - 06.08.2019 г. до окончателното изплащане на сумата, изцяло в частта, в която ЗАД „Б.В.И.Г.“ е осъдено да заплати на В. А. мораторна лихва върху обезщетението за имуществени вреди за периода от 12.01.2018 г. до 06.08.2019 г. в размер на 2 245,36 лева, както и в частта, с която са присъдени в полза на ищцата съдебни разноси в първоинстанционното производство като се поддържа, че същото е неправилно и необосновано. В жалбата се навеждат доводи, че в мотивите на обжалваното решение, неправилно е било прието от съда, че размерът на дължимото обезщетение е 14 313,60 лева, като не е било взето предвид заключението по автотехническата експертиза, относно наличието на „тотална щета“. Излагат се съображения, че в този случай от страна на вещото лице е посочено, че при наличието на „тотална щета“ и след приспадане на запазените части размера на застрахователното обезщетение следва да бъде 11 770 лева, като в о.с.з., проведено на 10.11.2020 г., от вещото лице е било уточнено, че „с цена 8418 лв. може да се реализира този автомобил на пазара“. В тази връзка се поддържа, че в мотивите на първоинстанционния акт не са разгледани всички фактически и правни обстоятелства относно дължимото застрахователно обезщетение, поради което решението е неправилно.

На следващо място, в жалбата се излага, че от страна на първоинстанционния състав не е разгледано приетото за съвместно разглеждане възражение за прихващане на основание чл. 298, ал. 4 от ГПК от страна на ЗАД „Б.В.И.Г.“ до размер от 775,36 лева, тъй като дружеството има вземане към ищцата, което е парично, насрещно и изискуемо. Сочи, се че възражението за прихващане е относно дължимите от страна на В. И. А. вноски за застрахователна премия по процесната застрахователна полица № *****. Навеждат се доводи, че със сключването на застрахователната полица, застрахователят се задължава да заплати застрахователна премия в общ размер на 1 550,73 лева, от които платени са били само първата и втората вноска в общ размер на 775,37 лева. В тази връзка се излага, че в производството по делото, в о.с.з. на 06.08.2020 г. е било отделено за безспорно и ненуждаещо се от доказване обстоятелството, че въззиваемата В. А. дължи на ЗАД „Б.В.И.Г.“ остатък от застрахователната премия в размер на 775,36 лева. Поради изложеното се поддържа, че в случай на уважаване на исковата претенция, първоинстанционният съд е следвало да уважи и направеното от страна на дружеството възражение за прихващане, което не е направено от СРС, поради което се поддържа, че постановеният съдебен акт е неправилен и необоснован и в тази част.

В жалбата се навеждат доводи също така, че от страна на първоинстанционния съд е била уважена и предявената искова претенция за присъждане на мораторна и законна лихва за забава по чл. 497, ал. 1, т. 1 от КЗ до завеждане на исковата молба. В тази връзка, жалбоподателят счита, че не е възникнало акцесорно вземане за обезщетение за забава върху главницата. Поддържа се, че в производството по безспорен начин е установено, че за процесния лек автомобил е било налице „тотална щета“, поради което при изплащане на застрахователно обезщетение следва да се предоставят доказателства за deregистрация на

превозното средство като условие за плащане. Навеждат се доводи, че иницирирането на административната процедура не е поставено в зависимост от това, дали застрахователят е изискал документа за дерегистрация или не като предприемането ѝ е в правомощията на потребителя на застрахователна услуга и съответно в негова тежест е представянето на предвидените в закона доказателства с оглед интереса му от поставяне на длъжника в забава. Твърди се, че в настоящия случай, доказателства за прекратяване на регистрацията на МПС, обезщетение за чието увреждане е предмет на спора, не са представени, а и липсва твърдение от страна на ищеца за такова прекратяване, поради което обезщетение за забава при „тотална щета“ следва да се дължи, считано от датата на представяне на застрахователя на доказателства за настъпване на това обстоятелство, в какъвто смисъл се сочи, че е съдебната практика, обективирана в Решение № 44 от 02.06.2015 г. по т.д. № 775/2014 г. на ВКС, ТО, I с-в.

Предвид изложеното, жалбоподателят моли съда да отмени решението, в обжалваните части и вместо него да постанови друго, с което да отхвърли предявените искове за разликата от 10 994,64 лева до пълния присъден размер от 14 131,60 лева, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба - 06.08.2019 г. до окончателното ѝ изплащане, изцяло в частта, в която ЗАД „Б.В.И.Г.“ е осъден да заплати на В. И. А. мораторна лихва върху обезщетението за имуществени вреди за периода от 12.01.2018 г. до 06.08.2019 г. в размер на 2 245,36 лева като присъди в полза на ЗАД „Б.В. И.Г.“ направените във въззивното производство разноси, както и съдебните разноси в първоинстанционното производство.

В законоустановения срок по чл. 263, ал. 1 ГПК е депозиран отговор на въззивната жалба от ответната страна по нея В. И. А. /ищец в първоинстанционното производство/, в който същата се оспорва като неоснователна. В тази връзка се навеждат доводи, че по отношение на присъдения размер, дължимата от ответника сума по процесната щета е в размер на 16 150,40 лева, по изложени съображения в насрещната въззивна жалба, поради което счита за неправилни оплакванията на застрахователя за размера на обезщетението за имуществени вреди. Поддържа, че обжалваното съдебно решение, с което съдът е уважил акцесорния иск е правилно като излага съображения за това в отговора.

Иска се от въззивния съд да потвърди първоинстанционното решение, в частта за присъдените лихви и да остави без уважение въззивната жалба на ответното застрахователно дружество. Претендира разноси по делото.

Постъпила е и въззивна жалба от В. И. А. /ищец в първоинстанционното производство/, в която се обжалва първоинстанционното решение, в частта, в която е отхвърлен предявеният иск за разликата над присъдените 14 131.60 лева до претендирания размер от 15 000 лева като неправилно и необосновано. Навеждат се доводи, че съгласно приетата и неоспорена САТЕ по делото се установява наличие на тотална щета, тъй като уврежданията на автомобила, са такива, че стойността на разходите за необходимия ремонт надвишава 70 на сто от действителната му стойност, която към момента на настъпване на ПТП е 20 188 лева. Излагат се съображения, че ремонтът на автомобила по средни пазарни цени е изчислен на 20 278,61 лева и следователно надвишава 70 на сто от действителната му стойност. В жалбата се излага, че съгласно Глава Четвърта от приложените по делото ОУ на застрахователя по застраховка „Каско стандарт“, в чл. 2 е предвидено, че при обявена пълна загуба се изплаща обезщетение в размер на застрахователната сума, но не повече от действителната стойност на МПС към датата на настъпване на застрахователното събитие

(20 188 лева), намалено със стойността на запазените части, възли и агрегати като в този случай намалението не може да надвишава 20% от действителната стойност или 4037,60 лева. Поради изложеното счита, че застрахователят следва да заплати разликата между действителната стойност на автомобила - 20 188 лева и 20% от действителната стойност - 4037,60 или обезщетението следва да е в размер на 16 150,40 лева. В тази връзка се поддържа, че доколкото искът е основателен до сумата от 16 150,40 лева, но е предявен за сумата от 15 000 лева, то същият следва да бъде уважен в цялост за сумата от 15 000 лева, ведно със законните последици.

Поради изложеното се моли да бъде отменено първоинстанционното решение, в обжалваната част и вместо него да бъде постановено друго решение, с което да бъде осъдено ЗАД „Б.В.И.Г.“ да заплати на В. И. А. сумата от още 868,40 лева, ведно със законните последици, както и да бъде потвърдено първоинстанционното решение в останалата част. Претендират се разноски.

В законоустановения срок по чл. 263, ал. 1 ГПК е депозиран отговор от ЗАД „Б.В.И.Г.“ по подадената насрещна въззивна жалба от В. И. А., в която същата се оспорва като неоснователна. Поддържа се, че фактическите твърдения и констатации, съдържащи се в насрещната въззивна жалба не отговарят на установената фактическа обстановка по делото.

С оглед на изложеното се отправя искане към въззивния съд да потвърди първоинстанционното решение в обжалваната му част като правилно и обосновано и да остави подадената въззивна жалба без уважение като неоснователна.

По делото е постъпило и становище от третото лице помагач на ЗАД „Б.В.И.Г.“ – „Д.Б.Ж.И 3. АД, в което се поддържа становище за основателност въззивна жалба от ответното дружество ЗАД „Б.В.И.Г.“. В тази връзка се отправя искане към въззивния съд да постанови решение, с което да отмени първоинстанционното решение, в частта, с която ЗАД „Б.В.И.Г.“ е осъдено да заплати на ищцата по делото В. И. А. обезщетение за имуществени вреди за разликата над 10 994,64 лева до пълния присъден размер от 14 131,60 лева като неправилно.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства и доводите на страните, с оглед разпоредбата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Първоинстанционният съд е сезиран с предявени искове от В. И. А., ЕГН ***** против ЗАД „Б.В.И.Г.“, ЕИК ***** с правно основание чл. 405, ал. 1 КЗ за заплащане на обезщетение в размер на сумата от 15 000 лева като частичен иск от общ в размер на 22 000 лева – обезщетение във връзка с ремонт на вреди по лек автомобил БМВ 750 и с рама № WBANL8104DH76521 с рег. № ***** по имуществена застраховка „Каско стандарт“ при ответното застрахователно дружество по полица с № ***** и със срок на покритие от 19.10.2017 г. до 19.10.2018 г. от случило се на 10.01.2018г. около 12.10 часа в гр.София, ж.к. „Надежда“ на кръстовището пред бл. 113 ПТП между застрахования при ответника автомобил „БМВ 750“ И и ЛА „Пежо 206 с рег. № ***** , ведно със законна лихва върху главницата от датата на подаване на исковата молба - 06.08.2019г. до окончателното изплащане на сумата, както и на основание чл. 86 от ЗЗД за заплащане на сумата от 2379.17 лева - обезщетение за забава за периода от 12.01.2018г. до 05.08.2019г. като част от цялата претенция в размер на 3489.44 лева.

В исковата молба, ищцата твърди, че е собственик на л.а. БМВ 750 И с рама №

WBAHL8104DH76521 с рег. № *****, за който автомобил ищецът е имал сключена застраховка - „Каско стандарт“ на МПС с ответното застрахователно дружество по полица № *****, със срок на покритие от 19.10.2017 г. до 19.10.2018 г. Излага се, че на 10.01.2018 г., около 12.10 часа в гр.София, ж.к.*****“ на кръстовището пред бл. 113 се е случило ПТП между застрахования при ответника автомобил и л.а. Пежо 206 с рег. № *****, при което водачът на л.а. БМВ 750 се движил в Т-образното кръстовище и е блъснат от л.а. Пежо, който правил маневра – ляв завой с включване към ул. Константин Будин. Твърди се, че за процесното ПТП е съставен двустранен протокол, по който за случилото се водачът на л.а. „Пежо 206“ се е декларирал като виновен, а от ПТП-то за автомобила на ищцата възникнали щети, както следва - увредени предна лява врата, задна лява врата, еърбеци, волан, кори, завеса - ляво, ляв заден калник и др., за които по уведомление до застрахователя ответник били съставени и два описа. За тези щети е било отправена и поръчка от застрахователя до доверен сервиз за автомобила за ремонт на стойност от 22 444.85 лева. Поддържа се, че ищцата е спазила процедурата по уведомяване на застрахователя, определената сума за ремонт не е изплатена на ищцата в срока от 15 дни и е постановен отказ от ответника.

В подадения по реда на чл. 131 от ГПК отговор на исковата молба, ответникът ЗАД „Б.В.И.Г.“ оспорва предявените искове като неоснователни и недоказани. Оспорва механизмът на възникване на събитията, настъпилите вреди като пряко последица от процесното ПТП. Излагат се доводи за груба небрежност при управление на автомобила от водача му – поради шофиране с много над разрешената скорост за движение, а също така се оспорва и стойността на вредите. Навеждат се доводи за подзастраховане за автомобила, за наличие на тотална щета, за липса на плащане на стойността по ремонта от страна на ищцата. Оспорва се като неоснователен и искът за мораторна лихва.

По делото е конституиран като трето лице - помагач на ответника - „Д.Б.Ж.И З. АД, ЕИК *****, със седалище гр.София и адрес на управление бул. „Г. М. Димитров“ 1, от което е депозирано становище по делото, в което не се оспорва наличието на застрахователно правоотношение между л.а. Пежо 206 и третото лице по застраховка ГО. Оспорват се предявените искове по основание и размер, вкл. механизма за настъпване, вината, причинно - следствената връзка. Навеждат се доводи за възникване на случайно деяние, както и за съпричиняване.

Въззивната инстанция намира, че решението е постановено при задълбочено обсъждане на събраните по делото доказателства и при изяснена фактическа обстановка от страна на СРС. Пред настоящата инстанция не са ангажирани нови доказателства по смисъла на чл. 266, ал. 2 и ал. 3 ГПК, които да променят приетата от първостепенния съд фактическа обстановка, поради което въззивният съд не намира за необходимо да я преповтаря, а препраща към фактическите изводи на СРС на основание чл. 272 ГПК.

При така установената фактическа обстановка, съдът приема от правна страна следното:

Въззивните жалби са подадени в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК, изхождат от легитимирани страни и са насочени срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което са процесуално допустими.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК, въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалвана му част, като по останалите въпроси – по правилността на фактическите и правни констатации само въз основа на

въведените във въззивната жалба оплаквания.

При извършена служебна проверка въззивният съд намира, че обжалваното първоинстанционно решение е валидно и процесуално допустимо. По отношение на неговата правилност, във връзка с изложените във въззивните жалби доводи, настоящият състав намира следното:

Предявените иски са с правно основание чл. 405 от КЗ и чл. 86 от ЗЗД.

Съгласно разпоредбата на чл. 405 от КЗ при настъпване на застрахователно събитие застрахователят е длъжен да заплати застрахователно обезщетение в уговорения срок, който не може да бъде по дълъг от посочения в чл. 108 от КЗ.

Обемът на застрахователната отговорност при имущественото застраховане, каквото е застраховка "Автокаска" се определя по правилата на КЗ и съдържание на конкретен договор. Страните са свободни да уговорят както основания за носене на отговорност, така и основания за освобождаване от отговорност, но при съобразяване на ограниченията по чл. 408 от КЗ.

При настъпване на покрито от договора застрахователно събитие за застрахователя възниква задължение, съгласно чл. 405 от КЗ, да заплати на застрахования уговореното застрахователно обезщетение съобразно чл. 396 от КЗ и уговореното в договора. Тази разпоредба предвижда, че обезщетението трябва да бъде равно на размера на вредата към деня на настъпване на застрахователното събитие. Обезщетението не може да надвишава действителната стойност на вещта към момента на ПТП при пълна увреда, като в този случай се дължи обезщетение в размер на стойността, срещу която вместо застрахованото имущество може да се купи друго със същото качество, при условие, че тя не надхвърля уговорената застрахователна сума и отразяват реалната стойност. Застрахователната сума при имущественото застраховане е максималният размер на отговорността на застрахователя за изплащане на обезщетение за претърпени вреди от застрахования при настъпване на застрахователно събитие. Застрахователната сума е стойността на имуществото към момента на сключване на договора за застраховка. Застрахователното обезщетение, което следва да изплати застрахователя при настъпване на застрахователно събитие, е сума в размер на реално претърпените вреди от застрахования поради настъпването на застрахователното събитие, които вреди следва да са изчислени по размер към момента на настъпване на застрахователното събитие. При частична и при пълна увреда на имущество обезщетението не може да надхвърли действителната стойност на вредите. Това е стойността срещу която може да се закупи застрахованото имущество от същото качество при пълна увреда. Възстановителната стойност е стойността, срещу която може имущество да се възстанови до състояние, в което е било преди увредата, вкл. и разходи за транспорт, монтаж, строителство, ремонт и т.н. При определяне на действителната стойност на имущество и на възстановителната стойност не се прилага обезценка. Овехтяването е инкорпорирано в самата застрахователна стойност. При пълна увреда релевантна е действителната стойност на имуществото към момента на застрахователното събитие. При частична увреда релевантна е възстановителната стойност на имуществото към момента на настъпване на застрахователното събитие. (В този смисъл: Решение от 30.01.2012 г. н по т.д. № 1069/2010 г. на ВКС, II Т.О.; Решение № 109/14.1.2009 г. по т.д. № 870/2010 г. на ВКС, I Т.О.; Решение № 115/09.07.2009 г. по т.д. № 627/2008 г. на ВКС, II Т.О.; Решение № 79/02.07.2009 г. по т.д. № 156/2009 г. на ВКС, I Т.О.; постановени по реда на чл. 290 от ГПК).

Съгласно разпоредбата на чл. 390, ал. 2 от КЗ тотална щета на МПС е увреждане, при

което стойността на разходите за необходимия ремонт надвишава 70 на сто от действителната му стойност. Стойността на разходите за необходимия ремонт се определя съгласно определения способ за обезщетяване въз основа на издадена от сервиз проформа фактура - при възстановяване в натура на вредите, или експертна оценка - при изплащане на парично обезщетение.

Съдът приема, че в конкретния случай от представените доказателства по делото е установено, че на 10.01.2018 г., около 12.10 часа в гр. София, ж.к. „*****“, лек автомобил „Пежо“ 206, с рег. № *****, движейки се по улицата в междублоково пространство и на кръстовището с ул. „*****“, при маневра ляв завой, водачът не пропуска и отнема предимството, при което реализира ПТП с движещия се отлясно по ул. „*****“ с посока от ул. „Хан Кубрат“ към ул. „Царевец“ лек автомобил „БМВ 750 И“, с рег. № *****, при което същият е бил ударен от лявата страна.

От заключенията на вещото лице по приетата първоначална и допълнителна авто-техническа експертиза, които са дадени въз основа на приетия двустранен констативен протокол и показанията на свидетеля С.А., които въззивният съд намира, че правилно са били кредитирани от първоинстанционния съд като безпристрастни, непротиворечиви и кореспондиращи с останалия събран доказателствен материал, по делото, се установява, че всички увреждания по страничната лява част на процесния лек автомобил „БМВ 750 И“ - предна лява врата, задна лява врата, аерберг шофьор, кори волан, аербег пасажер, лява завеса и заден ляв калник се намират в пряка причинно-следствена връзка с настъпилото ПТП на 10.01.2018 г. Съгласно заключението на вещото лице, при наличие на пасажери на десните седалки е възможно да се задействат и десните въздушни възглавници - така, както сочи свидетеля, поради което като увредени в резултат на удара вещото лице посочва и въздушните възглавници.

По делото е установено и страните не спорят и относно обстоятелството, че процесният лек автомобил „БМВ 750 И“, с рама с № WBANL8104DH76521 и с рег. № ***** е собствен на ищцата по делото В. И. А., както и че по отношение на същия е било налице валидно застрахователно правоотношение по сключен с ответника ЗАД „Б.В.И.Г.“ договор за застраховка „Каско Стандарт – пълно каско“ за периода от 19.10.2017 г. до 19.10.2018г. при застрахователна сума на автомобила от 22 000 лева.

Тези обстоятелства се установяват от приетите по делото неоспорени от страните застрахователна полица, свидетелство за регистрация, протокол за ПТП, заключение по първоначална и допълнителна съдебно-автотехническата експертиза, което съдът кредитира изцяло като неоспорено от страните, вярно и задълбочено, неопровергано от останалите събрани по делото доказателства.

При така установеното, въззивният съд намира, че по делото са доказани предпоставките за реализиране отговорността на застрахователя по чл. 405 от КЗ за заплащане на застрахователно обезщетение.

Спорен във въззивната инстанция е размерът на дължимото от ответното дружество застрахователно обезщетение. По отношение на този въпрос въззивният съд намира следното:

Съгласно нормата на чл. 390, ал. 2 КЗ, тотална щета на МПС е увреждане, при което стойността на разходите за необходимия ремонт надвишава 70 на сто от действителната му стойност. Стойността на разходите за необходимия ремонт се определя съгласно определения способ за обезщетяване въз основа на издадена от сервиз проформа фактура -

при възстановяване в натура на вредите, или експертна оценка - при изплащане на парично обезщетение.

От приетото заключение на допълнителната авто-техническа експертиза, което е неоспорено от страните по делото се установява, че действителната стойност на лекия автомобил „БМВ 750 И“ с рег. № *****, определена към датата на настъпване на застрахователното събитие е 20 188 лева. Вещото лице дава заключение, че като се вземат предвид стойността на уврежданията по процесния лек автомобил и се сравни с неговата действителна стойност, може да се направи извод, че е налице тотална щета на превозното средство. С оглед гореизложеното и като съобрази установеното по делото, че стойността на ремонта на процесния автомобил надхвърля 70% от стойността на автомобила към момента на ПТП, въззивният съд приема, че в случая е налице тотална щета по смисъла на чл. 390, ал. 2 от КЗ.

По правило в хипотеза на "тотална щета" от действителна стойност на автомобила следва да бъде приспадната остатъчната стойност на увреденото имущество, за да се получи размера на дължимото обезщетение. Когато при тотална щета увреденото имущество има и остатъчна стойност - запазени части на автомобила, от действителната стойност на вещта следва да се приспадне стойността на запазените части, които съставляват имуществена облага за застрахования. В противен случай наред с обезщетението, с което застрахованият ще се постави в имущественото състояние преди настъпване на застрахователното събитие, той би получил и имуществена полза, с което ще се наруши принципа обезщетението да доведе до изравняване на имущественото състояние в сравнение с това преди увреждането. В тази насока е и формираната съдебна практика - решение № 165/24.10.2013 г. по т.д. № 469/2012г. на ВКС, II ТО.

От заключението на вещото лице по приетата допълнителна авто-техническа експертиза се установява, че стойността, необходима за възстановяване на лекия автомобил „БМВ 750 И“, с рег. № *****, изчислена на база средни пазарни цени е 20 278 лева. Експертът е дал стойност за възстановяване на процесния лек автомобил и при доверен сервиз на застрахователя, която е от 20 143.97 лева. Вещото лице по изслушаната автотехническа експертиза е установил, че стойността на запазените части възлиза на 41.70 % от действителната стойност на автомобила към датата на събитието, която експертът е изчислил, че е в размер на 20 188 лева или в размер на сумата от 8418 лева. Предвид изложеното размерът на дължимото обезщетение следва да се определи по действителната стойност на застрахованото имущество към датата на настъпване на застрахователното събитие и след приспадане на 30% запазени части.

С оглед гореизложеното и като съобрази установеното по делото, че стойността на ремонта на процесния автомобил надхвърля 70% от стойността на автомобила към момента на ПТП, поради което в случая е налице тотална щета по смисъла на чл. 390, ал. 2 от КЗ, то в хипотезата на приспадане на 30% от запазените части, стойността на обезщетението е определено от вещото лице в размер на 14 131,60 лева /20 188 – 30 %/.

По изложените съображения въззивният съд приема, че предявеният иск се явява основателен и доказан до размер на сумата от 14 131,60 лева, до какъвто извод е достигнал и първоинстанционният съд.

По направеното от ЗАД „Б.В.И.Г.“ възражение за прихващане:

С оглед събдването на вътрешнопроцесуалното условие за разглеждане на възражението за прихващане, съдът дължи произнасяне по същото.

Няма спор между страните, че със сключването на застрахователната полица, застраховащият се е задължил да заплати застрахователна премия в общ размер на 1550,73 лева, както и че ищцата е платила в срок дължимите първа и втора вноски от застрахователната премия в общ размер на 775,37 лв.

В производството пред първата инстанция, в проведеното на 06.08.2020 г. открито съдебно заседание от съда е било отделено за безспорно и ненуждаещо се от доказване обстоятелството, че от ищцата по делото не са били заплатени 2 премии по сключената застраховка в размер на 775,37 лв., за които е било направено възражение за прихващане от страна на ответното застрахователно дружество.

Поради изложеното, въззивният съд намира за безспорно доказано обстоятелството по делото, че ищцата В. И. А. не е заплатила остатъка от дължимите две премии по застраховката, а именно – трета и четвърта вноски в общ размер на 775,37 лв. и следователно дължи на ЗАД „Б.В.И.Г.“ остатък от застрахователната премия в размер на 775, 36 лева. В тази връзка, въззивният съд намира за неправилни изводите на първоинстанционния съд, че по делото не е налице спор, че застрахователната премия от 1550,73 лева е била изцяло изплатена към датата на настъпване на застрахователното събитие. На следващо място, от СРС не е било разгледано и своевременно направеното по делото възражение за прихващане с посочената сума от 775, 36 лева.

Въззивният съд намира, че по делото е доказано, че са налице две насрещни изискуеми парични вземания на страните, които следва да се погасят до размера на по-малкото от тях и следователно от дължимото се на ищцата застрахователно обезщетение в размер на 14 131,60 лева следва да се приспадне дължимите на ответника трета и четвърта вноски по застрахователния договор в общ размер на 775, 36 лева, от което следва, че на ищцата В. И. А. се дължи остатък от застрахователно обезщетение в размер на 13 356,24 лева.

В тази връзка, въззивният съд намира, че предявеният иск се явява основателен и следва да се уважи до размер на сумата от 13 356,24 лева, ведно със законна лихва върху тази сума считано от датата на исковата молба до окончателното ѝ изплащане и да се отхвърли до пълния претендиран по делото размер от 15 000 лева, предявен като частичен иск от 22 444,85 лв..

По претенцията за лихви за забава:

В настоящия случай претенцията за лихви на основание чл. 409 от КЗ е с начална дата от 12.01.2018 г. до датата на завеждане на иска в съда - 06.08.2019 г., ведно със законната лихва от завеждането на исковата молба до окончателното изплащане /чл. 86 от ЗЗД/. Съдът е присъдил на основание чл. 86 от ЗЗД обезщетение за забава върху главницата в размер на 2245,36 лева за периода от 12.01.2018 г. - 06.08.2019 г. и законна лихва, считано от 06.08.2019 г. до окончателното изплащане на задължението.

Във въззивната жалба на въззивника ЗАД „Б.В.И.Г.“ са наведени оплаквания относно дължимостта на лихвата за забава като се поддържат доводи, че в случая не е възникнало акцесорно вземане за обезщетение за забава върху главницата, поради което се обжалва решението, в частта относно присъдената лихва за забава, изчислена върху обжалвания интерес като недължима. Настоящият съдебен състав намира за основателно посоченото оплакване относно недължимостта на присъдената лихва по чл. 409 от КЗ, поради следните съображения:

На основание чл. 409 от КЗ, застрахователят дължи лихва за забава върху дължимото

застрахователно обезщетение след изтичане на срока по чл. 405 от КЗ освен в случаите на чл. 380, ал. 3 от КЗ. Нормата на чл. 390, ал. 1 от КЗ гласи, че заплащането на застрахователно обезщетение при наличие на „тотална щета“ е обвързано от ангажирането на доказателства за дерегистрация на увредения автомобил, а именно представяне на удостоверение от компетентните регистрационни органи, в което е отбелязано, че прекратяването на регистрацията е поради настъпилата тотална щета.

Процесната щета е тотална, поради което ищецът е следвало да представи доказателства за дерегистрация на автомобила съгласно чл. 390, ал. 1 от КЗ, за да изпадне ответникът в забава. Задължението по чл. 390, ал. 1 КЗ е въведено ex lege, т.е. не е в зависимост от Общите условия на отделния застраховател. Иницирирането на административната процедура не е поставено в зависимост и от това, дали застрахователят е изискал документа за дерегистрация или не. Предприемането на тази процедура /по дерегистрация/ е в правомощията на потребителя на застрахователна услуга и в негова тежест е представянето на предвидените в закона доказателства с оглед интереса му от поставяне на длъжника в забава /в този смисъл е постановената константна практика на ВКС в решение № 44/2015 г. по т.д. № 775/2014 г. на ВКС, I т.о.; решение № 59/2015 г. по т.д. № 1256/2014 г. на ВКС, II т.о., решение № 140/01.08.2018 г. по т.д. № 2278/2017 г. на ВКС, I т.о. и др./.

В постановеното по реда на чл. 290 ГПК Решение № 44/02.06.2015 г. по т.д. № 775/2014 г. на ВКС, т.о. е прието, че на основание чл. 193, ал. 3 КЗ (отм.), сега чл. 390 от КЗ, представянето на доказателство за дерегистрация на автомобила има значение за началото на срока за забава, но не и за основателността на претенцията за главницата (застрахователно обезщетение). Съгласно посочената практиката на касационната инстанция, не се касае за условие за възникване на задължението на застрахователя, а за предпоставка за настъпване на изискуемост. Следователно, изискването на чл. 390, ал. 1 КЗ не се отразява на дължимостта на самото обезщетение, но е от значение за поставянето на застрахователя в забава на плащането на това обезщетение. Тази разпоредба следва да се съобрази при произнасяне по искането за законната лихва, поискана от ищеца с начален момент подаване на исковата молба.

В настоящия случай, доказателства за прекратяване на регистрацията на МПС-то, /талон/, обезщетение за чието увреждане е предмет на спора, не са представени нито пред застрахователя, нито пред съда, а и липсват наведени твърдения от страна на ищцата за такова прекратяване. В тази връзка, въззивният съд намира, че по делото не се установява, ответникът да е изпаднал в забава за плащането на застрахователно обезщетение, тъй като лихва за забава лихва се дължи след представяне на документи за дерегистрация на автомобила поради настъпила "тотална щета", поради което неправилно районният съд е присъдил лихва за забава върху присъденото застрахователно обезщетение за периода до датата на подаване исковата молба.

Настоящата съдебна инстанция намира, че искът по чл. 309 КЗ, във вр. чл. 86 ЗЗД за период преди представяне на доказателства за прекратяване на регистрацията подлежи на отхвърляне и следователно искът за заплащане на мораторната лихва за забава за предходен период, считано от 12.01.2018 г. до датата на завеждане на иска в съда - 06.08.2019 г. /съобразно петитума в искова молба/ е неоснователен и подлежи на отхвърляне, а не както е било прието от СРС в обжалваното определение.

Предявените за предходен период акцесорни икове /за мораторна лихва/ се явяват

неоснователни и подлежат на отхвърляне, поради което атакуваното решение следва да се отмени в частта, касаеща исквете за мораторна лихва по чл. 409 КЗ вр. с чл. 86, ал. 1 ЗЗД, а именно да се отмени, в частта, в която е присъдено обезщетение за забава върху главницата в размер на 2245,36 лева за периода от 12.01.2018 г. - 06.08.2019 г. Подадената от въззивника ЗАД „Б.В.И.Г.“ въззивна жалба срещу решението, в тази част е основателна.

По отговорността за разноските:

С оглед изхода на делото съдът приема, че решението на СРС, в частта, относно разноските, поставени в тежест на ответника следва да се отмени.

Ищецът е направил разноски в общ размер от 2120,74 лв. /за държавна такса в размер на 869,74 лева, 200 лв. за възнаграждение за вещо лице и 1051 лв. за възнаграждение за адвокат, определено от съда по реда на чл. 7, ал. 2, т. 4 от НМРАВ/,

които и съобразно уважената част от иска възлизат на 1629,83 лв. Решението следва да бъде отменено в частта, в която съдът е осъдил ответника да заплати на ищцата разноски за сумата над 1629,83 лв. до присъдените 1998,30 лв.

Ответникът е направил разноски в общ размер от 300 лв. за депозит за вещо лице и юрисконсултско възнаграждение, които и съобразно отхвърлената част от иска възлизат на 69,44 лв. Ищцата следва да бъде осъдена да доплати на ответника разноски за първата инстанция в размер на още 31,44 лв.

При този изход на спора, с оглед частичната основателност на въззивната жалба на въззивника ЗАД „Б.В.И.Г.“, въззиваемата страна следва да му заплати направените разноски по делото. Във въззивното производство, въззивникът е сторил разноски по делото в размер на 128 лева – за внесена държавна такса, както и 100 лв. – юрисконсултско възнаграждение, на основание чл. 78, ал. 3, във вр. ал. 8 ГПК, вр. чл. 37 ЗПрП, вр. чл. 25, ал. 1 от НЗПрП. В тази връзка, въззиваемата страна В. И. А. следва да заплати на ЗАД „Б.В.И.Г.“ на основание чл. 78, ал. 1 ГПК разноски по делото в размер на 127,96 лв., съразмерно с уважената част.

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 64529 от 11.03.2021 г., постановено по гр. д. № 45942 /2019 г., по описа на СРС, III ГО, 144 състав, **в частта**, в която ЗАД „Б.В.И.Г.“, ЕИК *****, със седалище гр.София и адрес на управление: пл. ***** е осъдено да заплати В. И. А., ЕГН *****, с адрес: гр.София, ж.к.“*****“, бл. ***** на основание чл. 405, ал. 1 ГПК, разликата над сумата от 13 356,24 лева до присъдения размер от 14 131,60 лева, като обезщетение по ремонт на вреди по лек автомобил БМВ 750 и с рама № WBAHL8104DH76521 с рег. № ***** с имуществена застраховка „Каско стандарт“ при ответното застрахователно дружество по полица с № ***** и със срок на покритие от 19.10.2017 г. до 19.10.2018 г. от случило се на 10.01.2018г. около 12.10 часа в гр.София, ж.к. „Надежда“ на кръстовището пред бл.113 ПТП между застрахования при ответника автомобил „БМВ 750 И“ и лек автомобил „Пежо 206 с рег. № *****, ведно със законна лихва върху тази сума до окончателното ѝ изплащане, **в частта**, в която на основание чл. 86 от ЗЗД ЗАД „Б.В.И.Г.“, ЕИК ***** е осъдено да заплати В. И. А., ЕГН *****, сумата от 2 245.36 лева - обезщетение за забава върху главницата от 14 131.60 лева за периода от 12.01.2018 г. до 06.08.2019 г., както и в частта, относно присъдените по делото разноски и

ВМЕСТО ТОВА **ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ иска, предявен от В. И. А., ЕГН *****, с адрес: гр.София, ж.к. "*****", бл. ***** за осъждане на ЗАД „Б.В.И.Г.“, ЕИК *****, със седалище гр.София и адрес на управление: пл. ***** да заплати на В. И. А., ЕГН ***** на основание чл. 405, ал. 1 КЗ сумата от **775,36 лева** /представляваща разликата между сумата от 13 356, 24 лв. и присъдения размер от 14 131,60 лв./, **КАТО ПОГАСЕН ЧРЕЗ ПРИХВАЩАНЕ** със сумата от 775,36 лв., представляваща непогасени 3 - та и 4 - та застрахователни вноски по застраховка „Каско Стандарт“ по застрахователна полица № *****, със срок на действие от 19.10.2017 г. до 19.10.2018 г.

ОТХВЪРЛЯ изцяло иска, предявен от В. И. А., ЕГН *****, с адрес: гр.София, ж.к. "*****", бл. ***** за осъждане на ЗАД „Б.В.И.Г.“, ЕИК *****, със седалище гр.София и адрес на управление: пл. ***** да заплати на В. И. А., ЕГН ***** на основание чл. 86 от ЗЗД сумата от 2245,36 лв. – обезщетение за забава върху главницата от 14 131,60 лв. за периода от 12.01.2018 г. до 06.08.2019 г.

ОСЪЖДА ЗАД „Б.В.И.Г.“, ЕИК *****, със седалище гр.София и адрес на управление: пл. ***** да заплати на В. И. А., ЕГН *****, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК сумата от 1629,83 лева – направени разноски по делото в първоинстанционното производство.

ОСЪЖДА В. И. А., ЕГН ***** да заплати на ЗАД „Б.В.И.Г.“, ЕИК ***** на основание чл. 78, ал. 3 ГПК сумата от 69,44 лв. – разноски по делото в първоинстанционното производство.

ОСЪЖДА В. И. А., ЕГН ***** да заплати на ЗАД „Б.В.И.Г.“, ЕИК ***** на основание чл. 78, ал. 1 ГПК сумата от 127,96 лв. – направени разноски във въззивното производство.

ПОТВЪРЖДАВА решението в останалата му обжалвана част.

РЕШЕНИЕТО е постановено при участието на трето лице – помагач на ответната страна ЗАД „Б.В.И.Г.“ – „Д.Б.Ж.И З. АД, ЕИК *****, със седалище гр.София и адрес на управление бул. „*****

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване при условията на чл. 280 ГПК пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от връчването.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____